

Z á z n a m

ze semináře Odborné skupiny Organizace výzkumu ČFS JČMF Akademické fórum IV

Hodnocení výsledků výzkumu

Seminář se konal ve čtvrtek 28.5.2009, 14:00-16:30,
v posluchárně v sídle Jednoty českých matematiků a fyziků, Praha 1, Žitná 25.

Semináře se zúčastnili:

Ing. Jaroslav Andrlé, vedoucí odboru pro vědu a výzkum Rektorátu Masarykovy univerzity;
Prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc., Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity,
předseda OS OV ČFS JČMF;
RNDr. Jaroslav Dittrich, CSc., Ústav jaderné fyziky AV ČR,
místopředseda České fyzikální společnosti;
RNDr. Zdeněk Jiráček, CSc., Fyzikální ústav AV ČR, vědecký tajemník Učené společnosti ČR;
RNDr. Pavel Krejčí, CSc., ředitel Matematického ústavu AV ČR;
Prof. RNDr. Jana Musilová, CSc., prorektorka pro vědu a výzkum Masarykovy univerzity,
místopředsedkyně OS OV ČFS JČMF;
Prof. RNDr. Ivan Netuka, DrSc., ředitel Matematického ústavu Univerzity Karlovy,
místopředseda Grantové agentury ČR;
RNDr. Jiří Rákosník, CSc., zástupce ředitele Matematického ústavu AV ČR,
místopředseda České matematické společnosti, místopředseda OS OV ČFS JČMF;
RNDr. Vladimír Roskovec, CSc., zástupce ředitelky Centra pro studium vysokého školství,
člen OS OV ČFS JČMF;
Doc. RNDr. Milan Tvrď, CSc., Matematický ústav AV ČR;
Prof. RNDr. Jiří Zlatuška, CSc., děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity,
místopředseda Rady vysokých škol, člen OS OV ČFS JČMF.

1. Uvítání a slovo k programu.

Po registraci (13:30-14:10) zahájil seminář ve 14:15 Martin Černohorský uvítáním účastníků a periodizací seminářů, charakterizovanou fázemi sondáž – diagnostika – terapie.

Sondážní semináře Představy, Skutečnost, Perspektivy konané v údobí říjen 2008 až leden 2009 prokázaly, resp. potvrdily, že žádná ze tří vrcholných akademických institucí (Česká konference rektorů, Rada vysokých škol, Akademie věd) se nezabývá tvorbou vlastních návrhů legislativních norem. Jakkoli je absence toho ve vzdělávací a výzkumné oblasti trvale nepříznivě pocíťována, nemají tyto instituce v úmyslu tvorbu návrhů legislativních norem samostatně nebo v součinnosti organizovat ani v těch oblastech, které se jich samotných bytostně týkají. Přitom mají intelektuální potenciál mnohem rozsáhlejší a kvalitnější než exekutiva, k jejíž produkci se jen vyjadřují, často bez možnosti uplatnit svůj vliv.

Diagnostické semináře Akademické fórum I, II, III, IV z údobí únor až květen 2009 s tématy Autonomie univerzit – je ohrožena?, Má akademická obec účinnou reprezentaci? a Hodnocení výsledků výzkumu jsou dokladem problematické kompetentnosti dvou významných grémií exekutivy, týmu připravujícího reformu terciárního vzdělávání (nezdar Bílé knihy) a Rady pro výzkum a vývoj (nezdar Metodiky hodnocení výsledků výzkumu). Problém kompetentnosti je dán mimo jiné absencí otevřenosti. Tato grémia nevyhledávají odborné diskuse, spíše se snaží svým mocenským postavením zaštitit vlastní nebo odjinud inspirované přístupy, skutečné odbornosti namnoze vzdálené.

Seminář Akademické fórum V (11.6.2009), reagující na současnou situaci vyvolanou vadnou Metodikou hodnocení výsledků výzkumu, je přechodem k terapeutickému údobí, v němž půjde o konkrétní návrhy pro oblast jak vzdělávací, tak výzkumnou. Zůstanou-li v tomto ohledu vrcholné instituce i nadále pasivní, budou vznikat potřebné materiály a příslušné organizační aktivity mimo ně péčí institucí jiných. Následovánímhodným příkladem daným Univerzitou Karlovou je návrh zákona o univerzitních nemocnicích a materiály pro diskusi o novele zákona o vysokých školách.

2. Informace z jednání na půdě Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR.

O jednání Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, v němž šlo o ryze formální záležitosti bez vážnějšího aktuálního významu, podal zprávu J. Rákosník.

M. Černohorský připomněl neslyšený hlas České konference rektorů u 138 poslanců při hlasování o novele zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, a důsledky nulové reakce rektorů na to, že poslanci nepovažují za potřebné se k jejich výzvě jakkoli vyjadřovat. Účastníky semináře seznámil s příspěvkem, který přednesl v jednacím sále Senátu 27.5.2009 na semináři Vědní politika a věda v akci:

"Ustavení Rady pro výzkum a vývoj jako orgánu vládou jmenovaného a na ní závislého vede k názoru, že se vládě dostává rad a vyjádření stvrzujících její přání. Aktivita Rady pro výzkum a vývoj je tak cíleně orientována na efektivní a už v současnosti zjevné využití výzkumu. Tato výrazná podpora aplikovaného výzkumu je žádoucí a Rada pro výzkum a vývoj má být tomu kvalifikovaně nápomocna. Podobný orgán by ale měla mít vláda i pro vědu a základní výzkum, když se ukazuje, že odborná kompetence Rady pro výzkum a vývoj je zřejmě obecně problematická. Dokladem toho je vadná Metodika pro hodnocení výsledků výzkumu.

Uvedená tematika je na programu Akademického fóra Odborné skupiny Organizace výzkumu ČFS JČMF 28.5.2009 a následně 11.6.2009. Cílem je konkrétně přispět k tomu, aby vzniklo pro řízení výzkumu v České republice potřebně kvalifikované grémium."

(Poznámka při redakci Záznamu: Styl práce Rady pro výzkum a vývoj je patrný z připojeného vyjádření na serveru Aktuálně.cz 29.05.2009 12:11:33, viz připojená příloha.)

3. Tři referáty k Metodice hodnocení výsledků výzkumu.

V. Roskovec charakterizoval problematiku hodnocení výsledků výzkumu a řídil diskusi k těmto prezentacím (jsou v plném rozsahu na webových stránkách OS OV,?.....):

Jana Musilová: Možnosti a omezení kvantitativního hodnocení výkonu ve výzkumu a vzdělávání.

Jiří Rákosník: Metodika hodnocení a její použití – cíle, možnosti, dopady.

Jiří Zlatuška: Metodické problémy v Metodice.

- Publikáční rozdíly přírodní vědy vs. humanitní vědy.
- Zkušenosti s bibliometrií ze zahraničí.

Prezentované materiály opravňují názor, že Metodika předkládaná Radou pro výzkum a vývoj je ve svých principech natolik pochybená, že je neopravitelná. Na tom nic nemění možnost jejího

mocenského uplatňování, které jen dále zvýší míru nedůvěry v řídicí orgány a v jejich odbornost. Materiál vycházející z orgánu tak vysoce postaveného má mít tomu odpovídající odbornou úroveň a nekryt odbornou nedostatečnost poukazem na politické rozhodnutí. Nesplnění tohoto přirozeného požadavku znamená pro připomínková místa zátěž, jejímž důsledkem je pokles autority vrcholných státních orgánů v širší odborné a nakonec i laické veřejnosti.

4. Diskusní příspěvky.

Semináři došly kromě příspěvku M. Černohorského předneseného 27.5.2009 v jednacím sále Senátu PČR na zmíněném semináři Vědní politika a věda v akci, uvedeného v bodě 2 tohoto Záznamu, příspěvky V. Haasze a D. Münicha:

Vladimír Haasz: Vyjádření k bodu 1 Programu Akademického fóra IV 28.5.2009.

Daniel Münich: Čtyři systémové nedostatky stávajícího systému metodiky hodnocení a institucionálního financování VaV v ČR.

Oba příspěvky byly připojeny už k dopisu z 25.5.2009. Jsou k dispozici stejně jako text K nezdaru Bílé knihy na webové stránce OS OV ČFS JČMF. Charakterizují dobře celkovou situaci: V prvním se v závěru říká, že Metodika je v současné době jediným reálným podkladem pro objektivní rozdělení části institucionální podpory, druhý informuje už ve svém názvu, že stávající systém má čtyři systémové nedostatky. Rada pro výzkum a vývoj vědomě prosazuje uplatnění něčeho chybného, místo aby se zavčas postarala o vypracování systému, který odborně obstojí.

5. Závěr.

Bohatost materiálů semináře neumožnila z časových důvodů jejich podrobnou diskusi, v níž se bude pokračovat na semináři Akademické fórum V, který se koná 11.6.2009. V poseminárních diskusích se ukázalo, že vhodnou charakteristikou semináře bude název "Metodika hodnocení výsledků výzkumu – prospívá nebo škodí?", aniž by se tím ustoupilo od záměru, aby seminář 11.6.2009 byl už přechodem od zjištění a hodnocení současného stavu k tvorbě odborně dobře použitelného systému.

6. Ukončení

Seminář byl ukončen v 16:30. Volné diskuse pokračovaly do 17:00.

Za Odbornou skupinu Organizace výzkumu ČFS JČMF
Prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc., předseda
cernohorsky@physics.muni.cz